

Osnovi ekonomije

Skripta za kolokvijum 2021/22.

Detaljno objašnjene lekcije i rešeni zadaci (lekcije 1-15)

SKRIPTE EKOF

Studiraj lako i efikasno.

SKRIPTE

BAZE

PRIMERI

ROKOVI

ONLAJN KURSEVI

WHATSAPP GRUPE

SKRIPTE ZA OSNOVE EKONOMIJE 2021/22

Lekcije 1-15	
Skripta	Baze
Primeri	

Lekcije 16-30	
Skripta	Baze
Primeri	

Rešeni rokovi	
2018.	2019.
2020.	2021.

© 2021 Skripte Ekof. Sva prava su zadržana. Autor zabranjuje beleženja i umnožavanja svog dela u celosti ili delimično, bilo kojim sredstvima, u bilo kom obliku, na bilo koji trajni ili privremeni, posredni ili neposredni način. (član 20. Zakona o autorskom i drugim srodnim pravima „Službeni glasnik RS“, br. 104/2009, 99/2011, 119/2012, 29/2016 - Odluka US RS i 66/2019)

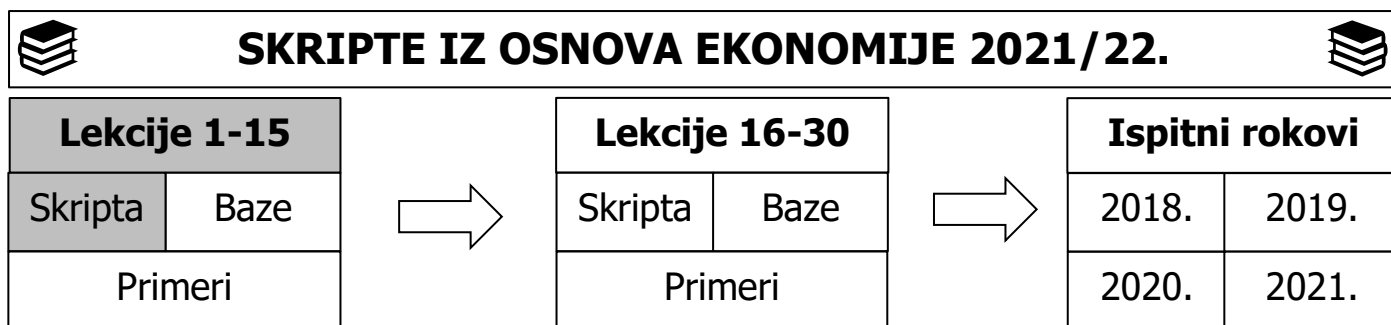
SADRŽAJ SKRIPTE

Ova skripta obuhvata detaljno objašnjene lekcije za kolokvijum 2021/22. iz Osnova ekonomije.

1. Deset principa ekonomije (str.1-10)
2. Razmišljati kao ekonomista (str.11-19)
3. Međuzavisnost i trgovina (str.20-32)
4. Tržišne sile ponude i tražnje (str.33-47)
5. Elastičnost tražnje i ponude (str.48-60)
6. Maks. i min. cena, porezi (str.61-75)
7. Potrošačev i proizvođačev višak (str.76-87)
8. Troškovi oporezivanja (str.88-94)
9. Međunarodna trgovina (str.95-104)
10. Eksternalije (str.105-113)
11. Javna dobra i zajednički resursi (str.114-117)
13. Troškovi proizvodnje (str.118-133)
14. Savršena konkurencija (str.134-154)
15. Monopol (str.155-169)

Ukoliko primetite određene greške u skripti, obavezno nam javite kako bismo ih ispravili. Takođe, proverite da li već postoje određene ispravke preko našeg sajta: skripteekof.com/oe-skripte

Skripte Ekof tim je za vas pripremio i online kurseve za Osnove ekonomije 2021/22.
Više informacija na: skripteekof.com/oe-kursevi

	ONLINE KURSEVI IZ OSNOVA EKONOMIJE 2021/22.	
Stotine video klipova, desetine sati video sadržaja i stotine zadataka za vežbanje! Studirajte lako i efikasno uz naše online kurseve.		
Više informacija o sadržini i načinu prijave na skripteekof.com/oe-kursevi		

Svi naši proizvodi dostupni su isključivo u fotokopirnici Minerva!

Fotokopirnica Minerva

Gavrila Principa 44a, Beograd
kopirnicaminerva@gmail.com

 Fotokopirnica Minerva

 @skripteekof

 skripteekof.com

5. Еластичност тражње и понуде - теорија -

Процењена комплексност лекције: **Лекција средње тежине**
69% студената сматра да је ова лекција једноставна или средње тежине.

ШТА ЈЕ ЕЛАСТИЧНОСТ?

Еластичност је релативна мера којом се изражава **колико се мења тражена или понуђена количина када се промени неки одређени фактор.**

1. Општа формула за израчунавање

(много чешће користимо метод аритметичке средине)

$$\text{еластичност} = \frac{\text{процентуална промена тражене количине}}{\text{процентуална промена фактора}}$$

2. Метод аритметичке средине

(метод који најчешће користимо у задацима)

$$\text{еластичност} = \frac{\text{апсолутна промена траж. количине/просек тражене количине}}{\text{апсолутна промена фактора/просек фактора}}$$

3. Метод тачкасте еластичности

(овај метод нећемо користити у задацима, али га је корисно знати)

$$\text{еластичност} = \frac{\text{апсолутна промена траж. количине/тражена количина}}{\text{апсолутна промена фактора/вредност фактора}}$$

ВРСТЕ ЕЛАСТИЧНОСТИ ТРАЖЊЕ И ПОНУДЕ

Постоје разне врсте еластичности у зависности од тога утицај којег фактора посматрамо (на понуђену или тражену количину). Тако разликујемо:

1) ЦЕНОВНА ЕЛАСТИЧНОСТ ТРАЖЊЕ

- мери за колико се % мења *тражена количина* када се *цена* повећа за 1%

2) ДОХОДНА ЕЛАСТИЧНОСТ ТРАЖЊЕ

- мери за колико се % мења *тражена количина* када се *доходак* повећа за 1%

3) УНАКРСНА ЕЛАСТИЧНОСТ ТРАЖЊЕ

- мери за колико се % мења *тражена количина* добра А када се *цена добра Б* повећа за 1%

4) ЦЕНОВНА ЕЛАСТИЧНОСТ ПОНУДЕ

- мери за колико се % мења *понуђена количина* када се *цена* повећа за 1%

1. ЦЕНОВНА ЕЛАСТИЧНОСТ ТРАЖЊЕ

• СУШТИНА

- мери за колико се % мења *тражена количина* када се *цена* повећа за 1%

• ФОРМУЛЕ

метод 1 (ретко га користимо)	метод 2 (најчешће користимо у задацима)	метод 3 (не користимо у задацима али вреди знати)
$E_c = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta P}$ <p>% ΔQ – процентуална промена тражене количине % ΔP – процентуална промена цене</p>	$E_c = \frac{\frac{\Delta Q}{ASq}}{\frac{\Delta P}{ASp}}$ <p>ΔQ – апсолутна промена тражене количине ASq – аритметичка средина тражених количина</p>	$E_c = \frac{\frac{\Delta Q}{Q}}{\frac{\Delta P}{P}}$ <p>ΔP – апсолутна промена цене ASp – аритметичка средина цена</p>

• ПРИМЕР

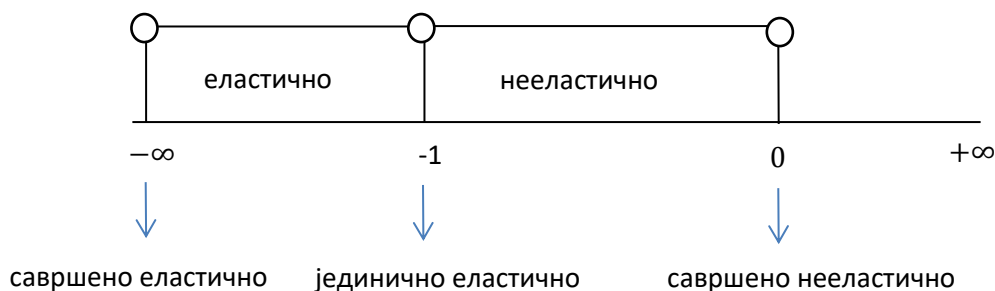
- Ако се цена повећа за 10%, купци ће да купују 20% мање количине неког производа. Дакле, еластичност је $-20\% / 10\% = -2$. Еластичност од -2 нам говори да када се за цена повећа за 1%, тражена количина ће се смањити за 2%.

• ФАКТОРИ КОЈИ УТИЧУ НА ЦЕНОВНУ ЕЛАСТИЧНОСТ ТРАЖЊЕ

- КОЛИЧИНА БЛИСКИХ СУПСТИТУТА
 - више блиских супститута → већа ценовна еластичност тражње
 - мање блиских супститута → мања ценовна еластичност тражње
- ТИП ДОБРА
 - уколико је добро неопходно добро → мања ценовна еластичност тражње
 - уколико је добро луксузно добро → већа ценовна еластичност тражње
- ДЕФИНИСАНОСТ ТРЖИШТА
 - уколико је тржиште шире дефинисано → мања ценовна еластичност тражње
 - уколико је тржиште уже дефинисано → већа ценовна еластичност тражње
- ВРЕМЕНСКИ РОК
 - у кратком року → мања је ценовна еластичност тражње
 - у дугом року → већа је ценовна еластичност тражње
- УДЕО ПОТРОШЊЕ ДОБРА У ДОХОТКУ
 - уколико трошимо већи део дохотка на добро → већа еластичност
 - уколико трошимо мањи део дохотка на добро → мања еластичност

• ТУМАЧЕЊЕ (ИНТЕРПРЕТАЦИЈА) ВРЕДНОСТИ

- $E_C = -\infty$ → тражња је савршено ценовно еластична
- $-\infty < E_C < -1$ → тражња је ценовно еластична (*често се јавља у задацима*)
- $E_C = -1$ → тражња је јединично ценовно еластична
- $-1 < E_C < 0$ → тражња је ценовно нееластична (*често се јавља у задацима*)
- $E_C = 0$ → тражња је савршено ценовно нееластична

2. ДОХОДНА ЕЛАСТИЧНОСТ ТРАЖЊЕ

• СУШТИНА

- мери за колико се % мења тражена количина када се доходак повећа за 1%

• ФОРМУЛЕ

метод 1 (ретко га користимо)	метод 2 (најчешће користимо у задацима)	метод 3 (не користимо у задацима али вреди знати)
$E_M = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta M}$ <p>% ΔQ – процентуална промена тражене количине % ΔM – процентуална промена дохотка</p>	$E_M = \frac{\frac{\Delta Q}{ASq}}{\frac{\Delta M}{ASm}}$ <p>ΔQ – апсолутна промена тражене количине ASq – аритметичка средина тражених количина</p>	$E_M = \frac{\frac{\Delta Q}{Q}}{\frac{\Delta M}{M}}$ <p>ΔM – апсолутна промена дохотка ASm – аритметичка средина доходака</p>

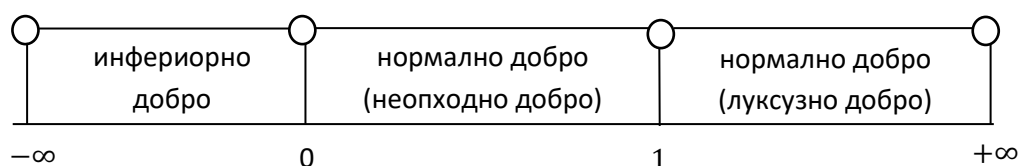
• ПРИМЕР

- Ако се доходак повећа за 10%, купци ће да купују 20% више количине неког производа. Дакле, доходна еластичност је $20\% / 10\% = 2$. Еластичност од 2 нам говори да када се за доходак повећа за 1%, тражена количина ће се повећати за 2%.

☞ Доходак означавамо са M јер ћемо на исти начин то чинити у лекцији 21 (од енглески речи *income*).

• ТУМАЧЕЊЕ (ИНТЕРПРЕТАЦИЈА) ВРЕДНОСТИ

- $E_M < 0 \rightarrow$ тражња је доходно нееластична (добро је **инфериорно**)
- $0 < E_M < 1 \rightarrow$ тражња је доходно еластична (добро је **нормално**, и то **неопходно добро**)
- $E_M > 1 \rightarrow$ тражња је доходно еластична (добро је **нормално**, и то **луксузно добро**)

3. УНАКРСНА ЕЛАСТИЧНОСТ ТРАЖЊЕ

• СУШТИНА

- мери за колико се % мења тражена количина добра А када се цена добра Б повећа за 1%

• ФОРМУЛЕ

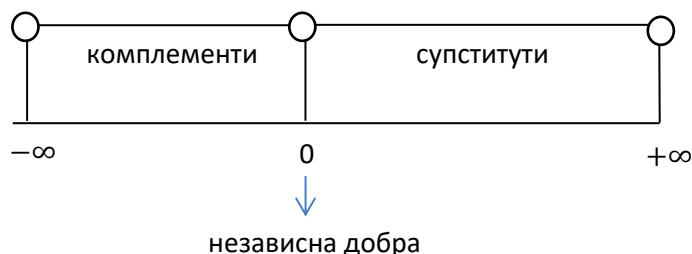
метод 1 (ретко га користимо)	метод 2 (најчешће користимо у задацима)	метод 3 (не користимо у задацима али вреди знати)
$E_{Pb} = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta Pb}$ <p>% ΔQ – процентуална промена тражене количине добра А % ΔPb – процентуална промена цене добра Б</p>	$E_{Pb} = \frac{\frac{\Delta Q}{ASq}}{\frac{\Delta Pb}{ASpb}}$ <p>ΔQ – апсолутна промена тражене количине добра А ASq – аритметичка средина тражених количина добра А</p>	$E_{Pb} = \frac{\frac{\Delta Q}{Q}}{\frac{\Delta Pb}{Pb}}$ <p>ΔPb – апсолутна промена цене добра Б $ASpb$ – аритметичка средина цена добра Б</p>

• ПРИМЕР

- Ако се цена добра Б повећа за 10%, купци ће да купују 20% више количине неког производа А. Дакле, унакрсна еластичност је $20\% / 10\% = 2$. Еластичност од 2 нам говори да када се цена добра Б повећа за 1%, тражена количина добра А ће се повећати за 2%.

• ТУМАЧЕЊЕ (ИНТЕРПРЕТАЦИЈА) ВРЕДНОСТИ

- $E_{Pb} < 0 \rightarrow$ добра А и Б су комплементи
- $E_{Pb} = 0 \rightarrow$ добра А и Б су независна добра
- $E_{Pb} > 0 \rightarrow$ добра А и Б су супститути

4. ЦЕНОВНА ЕЛАСТИЧНОСТ ПОНУДЕ

• СУШТИНА

- мери за колико се % мења понуђена количина када се цена повећа за 1%

• ФОРМУЛЕ

метод 1 (ретко га користимо)	метод 2 (најчешће користимо у задацима)	метод 3 (не користимо у задацима али вреди знати)
$E_c = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta P}$ <p>% ΔQ – процентуална промена понуђене количине % ΔP – процентуална промена цене</p>	$E_c = \frac{\frac{\Delta Q}{ASq}}{\frac{\Delta P}{ASp}}$ <p>ΔQ – апсолутна промена понуђене количине ASq – аритметичка средина понуђених количина</p>	$E_c = \frac{\frac{\Delta Q}{Q}}{\frac{\Delta P}{P}}$ <p>ΔP – апсолутна промена цене ASp – аритметичка средина цена</p>

• ПРИМЕР

- Ако се цена повећа за 10%, продавци ће да продају 20% више количине неког производа. Дакле, еластичност је $20\% / 10\% = 2$. Еластичност од 2 нам говори да када се за цена повећа за 1%, понуђена количина ће се повећати за 2%.

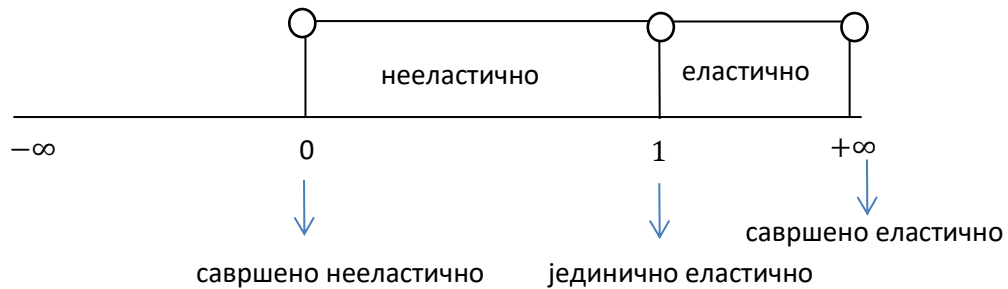
• ФАКТОРИ КОЈИ УТИЧУ НА ЦЕНОВНУ ЕЛАСТИЧНОСТ ПОНУДЕ

- ФЛЕКСИБИЛНОСТ ПРОДАВАЦА – што је већа, то је већа еластичност понуде
- ВРЕМЕНСКИ РОК
 - КРАТКИ РОК = МАЊА ЕЛАСТИЧНОСТ → предузећа нису у стању у кратком року да промене капацитет фабрика како би производили више или мање добара
 - ДУЖИ РОК = ВЕЋА ЕЛАСТИЧНОСТ → у дужем року могу се изградити нове фабрике, појавити нова предузећа, а старе фирме да се затворе

• ТУМАЧЕЊЕ (ИНТЕРПРЕТАЦИЈА) ВРЕДНОСТИ

- $E_c = 0$ → понуда је савршено ценовно нееластична
- $0 < E_c < 1$ → понуда је ценовно нееластична (често се јавља у задацима)
- $E_c = 1$ → понуда је јединично ценовно еластична

- $1 < E_C < +\infty \rightarrow$ понуда је ценовно еластична (често се јавља у задацима)
- $E_C = +\infty \rightarrow$ понуда је савршено ценовно еластична

ВЕЗА СА УКУПНИМ ПРИХОДИМА

$-\infty < E_C < -1$ (тражња је ценовно еластична)	$E_C = -1$ (тражња је јединично ценовно еластична)	$-1 < E_C < 0$ (тражња је ценовно нееластична)
<ul style="list-style-type: none"> ➤ када се цена повећа, укупни приход се смањује ➤ када се цена смањи, укупни приход се повећава 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ када се цена повећа, укупни приход остаје непромењен ➤ када се цена смањи, укупни приход остаје непромењен 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ када се цена повећа, укупни приход се повећава ➤ када се цена смањи, укупни приход се смањује
<p>☞ негативна веза између промене цене и укупног прихода (↓↑)</p>	<p>☞ промена цене не утиче на укупни приход</p>	<p>☞ позитивна веза између промене цене и укупног прихода (↑↑)</p>
<p><u>Логика:</u> Купци су способни да реагују на повећање цене смањењем купљене количине јер су еластични, па повећање цене не повећава укупан приход</p>	<p><u>Занимљивост:</u> Такође, када је ценовна еластичност тражње 1 је укупни приход максимиран! Више о овоме научићемо у лекцији 13 о трошковима.</p>	<p><u>Логика:</u> Купци нису способни да реагују на повећање цене смањењем купљене количине јер су нееластични, па повећање цене повећава ук.приход</p>

ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА ТРАЖЊЕ И ЕЛАСТИЧНОСТ

(извођење није потребно за колоквијум и испит, али закључак јесте!)

Из уџбеника ћете прочитати да када имамо линеарну функцију тражње, како идемо низ криву тражње еластичност је све мања (ово је неопходно да знате). Међутим, зашто је ово истина? Нагиб линеарне функције је константан, а еластичност опада, што зна да збуни студенте. Имамо довољно знања да математички докажемо да еластичност опада.

Користимо формулу за метод 3 (тачкаста еластичност), који иначе не користимо у задацима. Формула гласи:

$$E_C = \frac{\frac{\Delta Q}{Q}}{\frac{\Delta P}{P}}$$

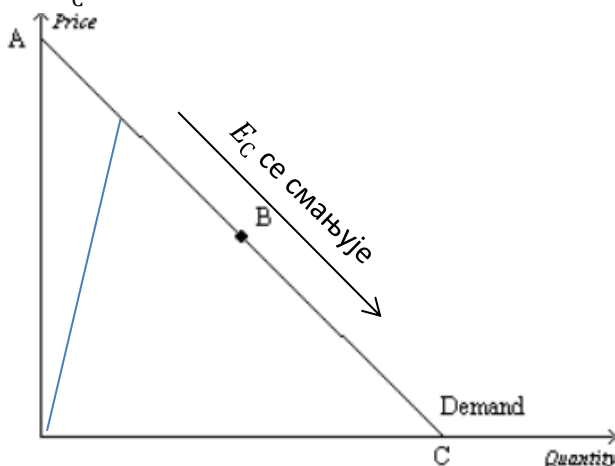
Уколико решимо овај двојни разломак, добијамо:

$$E_C = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P}{Q} = \frac{\frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot P}{\frac{Q}{P}}$$

$$\frac{1}{E_C} = \frac{\frac{\Delta P}{\Delta Q}}{\frac{P}{Q}}$$

$\frac{\Delta P}{\Delta Q}$ представља нагиб функције у тачки, а $\frac{P}{Q}$ нагиб зрака повученог из координатног почетка (погледајте skripteekof.com/osnovi-ekonomije > **Dodatni sadržaj (+)**). Нагиб линеарне функције је увек исти, тј. константан је. Стога, када повећавамо Q, тј. како идемо удесно на графику, нагиб зрака из координатног почетка се све више смањује, чиме се цео израз $\frac{\frac{\Delta P}{\Delta Q}}{\frac{P}{Q}}$ све више

повећава, што значи да се и $\frac{1}{E_C}$ све више повећава, а из тога коначно следи да се E_C све више смањује

5. Еластичност тражње и понуде

- задаци -

1. Ако цена флаше воде скочи за 20%, господин Икс ће куповати 25% мање воде. Која је ценовна еластичност воде господина Икс? Интерпретирати резултат.

Решење:

У овом задатку једноставно је потребно да применимо формулу за ценовну еластичност, која гласи:

$$E = \frac{\% \text{ промена тражене количине}}{\% \text{ промена цене}}$$

Тражена количина се смањује за 25% када се цена повећа за 20%. Када заменимо ове вредности добијамо ценовну еластичност тражње:

$$E = \frac{-25\%}{+20\%} = -1,25$$

Интерпретација: Количина купљене воде ће опасти за 1,25% када се цена воде повећа за 1%.

Напомена: На колоквијуму често вам траже *апсолутну* вредност ценовне еластичности тражње. Апсолутна вредност никада није негативна:

$$|E| = |-1,25| = 1,25$$

2. Када је цена 10 динара, Кристина троши 10 чоколадица. Када се цена смањи за 5 динара, Кристина троши 30 чоколадица. Израчунај ценовну еластичност Кристинине тражње за чоколадицама, користећи метод просека (метод аритметичке средине). Интерпретирати резултат.

Решење:

У овом задатку једноставно је потребно да применимо формулу за ценовну еластичност тражње (метод аритметичке средине), која гласи:

$$E = \frac{\frac{\text{апсолутна промена тражене количине}}{\text{просек тражене количине}}}{\frac{\text{апсолутна промена цене}}{\text{просек цене}}} = \frac{\frac{\Delta q}{ASq}}{\frac{\Delta p}{ASp}}$$

У задатку су нам дати сви елементи:

$$q_1 = 10 \text{ (почетна тражена количина)}$$

$$q_2 = 30 \text{ (нова тражена количина)}$$

$$\Delta q = +20 \text{ (апсолутна промена тражене количине)}$$

$$ASq = \frac{10+30}{2} = 20 \text{ (просек тражене количине)}$$

$$p_1 = 10 \text{ (почетна цена)}$$

$$p_2 = 5 \text{ (нова цена)}$$

$$\Delta p = -5 \text{ (апсолутна промена цене)}$$

$$ASp = \frac{10+5}{2} = 7,5 \text{ (просек цене)}$$

Када заменимо ове вредности у формулу, добијамо вредност ценовне еластичности тражње по методу аритметичке средине:

$$E = \frac{\frac{\Delta q}{ASq}}{\frac{\Delta p}{ASp}} = \frac{\frac{+20}{20}}{\frac{-5}{7,5}} = -1,5$$

Интерпретација: Количина купљених чоколадица ће опасти за 1,5% када се цена чоколадица повећа за 1%.

Апсолутна вредност ценовне еластичности тражње у овом задатку била би 1,5, и наравно, интерпретација резултата би остала идентична.

3. Уколико се Иванин доходак повећа са 30.000 динара на 40.000 динара, њена тражња за свескама повећава се са 10 на 20 комада. Израчунај доходну еластичност Иванине тражње за свескама (користећи метод аритметичке средине) и интерпретирај резултат. Какве добро су свеске за Ивану?

Решење:

Поступак овог задатка прати поступак претходног задатка, само што овог пута рачунамо *доходну* еластичност тражње. Стога у нашој формули мењамо именилац, те уместо цене стављамо **доходак**:

$$E = \frac{\frac{\text{апсолутна промена тражене количине}}{\text{просек тражене количине}}}{\frac{\text{апсолутна промена **дохотка**}}{\text{просек **дохотка**}}} = \frac{\frac{\Delta q}{ASq}}{\frac{\Delta m}{ASm}}$$

У задатку су нам дати сви елементи:

$$q_1 = 10 \text{ (почетна тражена количина)}$$

$$q_2 = 20 \text{ (нова тражена количина)}$$

$$\Delta q = +10 \text{ (апсолутна промена тражене количине)}$$

$$ASq = \frac{10+20}{2} = 15 \text{ (просек тражене количине)}$$

$$m_1 = 30.000 \text{ (почетни доходак)}$$

$$m_2 = 40.000 \text{ (нови доходак)}$$

$$\Delta m = +10.000 \text{ (апсолутна промена дохотка)}$$

$$ASm = \frac{30.000+40.000}{2} = 35.000 \text{ (просек дохотка)}$$

Када заменимо ове вредности у формулу, добијамо вредност доходне еластичности тражње по методу аритметичке средине:

$$E = \frac{\frac{\Delta q}{ASq}}{\frac{\Delta m}{ASm}} = \frac{\frac{+10}{15}}{\frac{+10.000}{35.000}} = +2,33$$

Интерпретација: Количина купљених свесака ће се повећати за 2,33% када се Иванин доходак повећа за 1%. С обзиром да је доходна еластичност тражње већа од +1, за Ивану свеске представљају **луксузно добро**.

Напомена: На колоквијуму и испиту врло је битно да узмете предзнак (минус, плус) у обзир. Доходна еластичност тражње може бити и позитивна и негативна, од чега зависи и интерпретација вашег резултата (погледај страну 48).

4. Сањина доходна еластичност тражње за улазницама за мечеве бејзбола износи $-1,5$. Ако се њен доходак повећа за 20%, шта ће да се догоди са траженом количином улазница за мечеве бејзбола?

Решење:

Решење овог задатка можемо добити директно из интерпретације доходне еластичности тражње. Дата је доходна еластичност тражње која износи $-1,5$. Значи, када се доходак повећа за 1%, тражена количина улазница за мечеве бејзбола **смањиће се** за 1,5% (јер је предзнак минус, те је ово *инфериорно*

добро за Сању). Уколико се доходак повећа за 20%, тражена количина улазница за мечеве бејзбола смањиће се за $1,5 \cdot 20 = 30\%$.

5. Дата је следећа табела која садржи податке о два различита добра (добро А и добро В):

	p_A	q_A	p_B	q_B
старо стање	500	30	1.000	2
ново стање	500	50	2.000	1

Израчунај унакрсну еластичност тражње за ова два добра (примените метод аритметичке средине). Интерпретирати резултат у погледу тражене количине добра А и цене добра Б. Да ли су добро А и добро Б супститути или комплементи?

Решење:

Унакрсну еластичност тражње рачунамо на сличан начин као и ценовну и доходну еластичност тражње. У нашој формули само мењамо именилац, те уместо цене добра А (које је било и једино добро кад смо рачунали ценовну еластичност у задатку 2) стављамо **цену добра Б**:

$$E = \frac{\frac{\text{апсолутна промена тражене количине добра А}}{\text{просек тражене количине добра А}}}{\frac{\text{апсолутна промена цене добра Б}}{\text{просек цене добра Б}}} = \frac{\frac{\Delta q_A}{ASq_A}}{\frac{\Delta p_B}{ASp_B}}$$

Напомена: Не рачунамо обрнут случај, промену тражене количине добра Б у

односу на промену цене добра А ($\frac{\frac{\Delta q_B}{ASq_B}}{\frac{\Delta p_A}{ASp_A}}$), јер се цена добра А није мењала

тако да бисмо добили дељење са нулом, што је недефинисано).

У задатку су нам дати сви елементи:

$$q_{A1} = 30 \text{ (почетна тражена количина добра А)}$$

$$q_{A2} = 50 \text{ (нова тражена количина добра А)}$$

$$\Delta q_A = +20 \text{ (апсолутна промена тражене количине добра А)}$$

$$ASq_A = \frac{30+50}{2} = 40 \text{ (просек тражене количине добра А)}$$

$$p_{B1} = 1.000 \text{ (почетна цена добра Б)}$$

$$p_{B2} = 2.000 \text{ (нова цена добра Б)}$$

$$\Delta p_B = +1.000 \text{ (апсолутна промена цене добра Б)}$$

$$ASp_B = \frac{1.000+2.000}{2} = 1.500 \text{ (просек цене Б)}$$

Када заменимо ове вредности у формулу, добијамо вредност унакрсне еластичности тражње по методу аритметичке средине:

$$E = \frac{\frac{\Delta q_A}{ASq_A}}{\frac{\Delta p_B}{ASp_B}} = \frac{\frac{+20}{40}}{\frac{+1.000}{1.500}} = +0,75$$

Интерпретација: Количина купљеног добра А ће се повећати за 0,75% када се цена добра В повећа за 1%. С обзиром да је унакрсна еластичност тражње позитивна (већа од нуле), добро А и добро Б су **супститути**.

СКРИПТЕ ЕКОФ КУРСЕВИ 2021/22.

Поред скрипти, у понуди имамо и Скрипте Екоф онлајн курсеве за Основе економије 2021/22. са стотинама најновијих задатака.

Више информација на skripteekof.com/oe-kursevi

6. Максимална и минимална цена, порези и субвенције – теорија

Процењена комплексност лекције: **Лекција средње тежине**

74% студената сматра да је ова лекција једноставна или средње тежине.

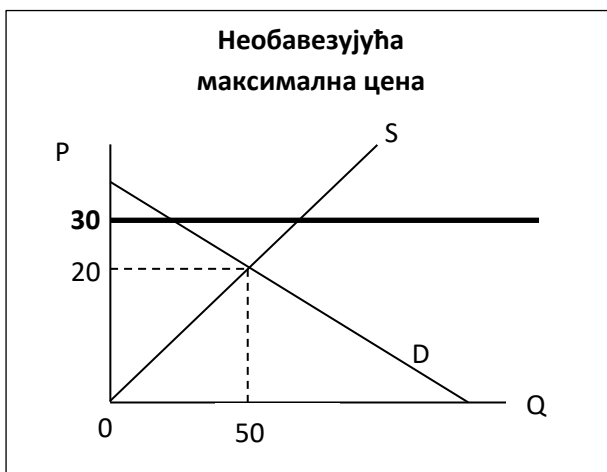
ПОЛИТИКА ВЛАДЕ #1: УВОЂЕЊЕ МАКСИМАЛНЕ ИЛИ МИНИМАЛНЕ ЦЕНЕ

Да би утицала на цене на тржишту, влада може увести максималну или минималну цену.

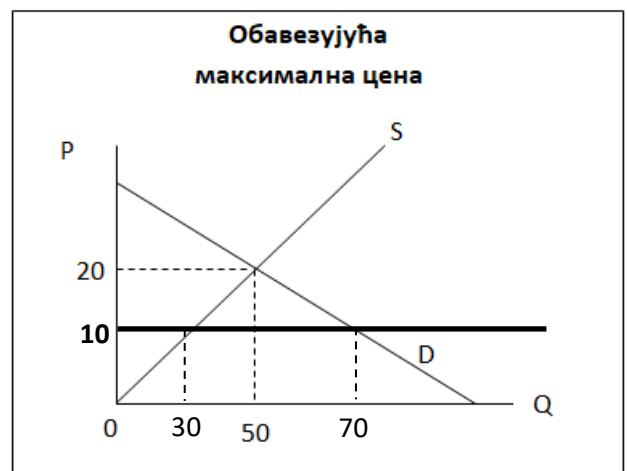
1) УВОЂЕЊЕ МАКСИМАЛНЕ ЦЕНЕ

Уместо равнотежне цене на тржишту која се сама успоставља односом понуде и тражње, држава уводи одређену *максималну цену*.

Пример. Почетна равнотежа је $Q = 50$, $P = 20$. Држава уводи одређену максималну цену.

Уколико држава уведе максималну цену која је *већа* од равнотежне цене, максимална цена је **необавезујућа** и не долази до никаквих промена на тржишту. Равнотежна цена остаје 20 и равнотежна количина 50. Не постоји мањак на тржишту.

Уколико држава уведе максималну цену која је *мања* од равнотежне цене, максимална цена је **обавезујућа** и стање на тржишту се мења. Равнотежна цена је 10, понуђена количина је 30, тражена количина 70, те имамо мањак од 40 на тржишту.

2) УВОЂЕЊЕ МИНИМАЛНЕ ЦЕНЕ

Уместо равнотежне цене на тржишту која се сама успоставља односом понуде и тражње, држава уводи одређену *минималну цену*.